

Innst. S. nr. 247

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

Dokument nr. 17 (2008–2009)

Innstilling fra utenrikskomiteen om årsrapport fra Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentari- kerkomiteene og Den felles EØS-parlamentari- kerkomiteen for 2008

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen for valgperioden 2005–2009 er følgende:

Medlemmer

Svein Roald Hansen (A), leder
Laila Dāvøy (KrF), nestleder
Marianne Aasen (A)
Gjermund Hagesæter (FrP)
Bent Høie (H)
Øystein Djupedal (SV)

Varamedlemmer

Steinar Gullvåg (A)
Tove Karoline Knutsen (A)
Morten Høglund (FrP)
Lodve Solholm (FrP)
Ola Borten Moe (Sp)
Lars Sponheim (V)

Etter at Børge Brende ble innvilget permisjon ble stortingsrepresentant Bent Høie (H) valgt i hans sted som medlem av delegasjonen fra januar 2008. Da Lena Jensen trådte ut av delegasjonen ble stortingsrepresentant Øystein Djupedal (SV) valgt i hennes sted fra februar 2008.

Det er formelt snakk om tre parlamentarikerkomiteer i denne sammenheng. For det første en "Committee of Members of Parliament of the EFTA Countries", forkortet EFTA CMP, som består av nasjonalforsamlingsrepresentanter fra de i dag fire EFTA-statene Norge, Island, Liechtenstein og Sveits. Denne komiteen ble formelt opprettet i 1977, men har røtter tilbake til 1963.

Ved ikrafttreden av EØS-samarbeidet 1. januar 1994 opprettet man samme måned en "Committee of Members of Parliament of the EFTA States", forkortet EFTA MPS, som utgjøres av nasjonalforsamlingsrepresentanter fra de tre EFTA-statene i EØS Norge, Island og Liechtenstein. Her har sveitsiske representanter observatørstatus. Disse to komiteene møtes sammen.

Parlamentarikersamarbeidet i EFTA er hjemlet i Anneks S til EFTA-konvensjonen av 1960, revidert i 2001.

For det tredje er det en egen EØS-parlamentarikerkomité hjemlet i EØS-avtalen. Delegasjonene til denne komiteen fra de tre EFTA-statene i EØS møtes

sammen med representanter for Europaparlamentet som har en delegasjon for EØS-samarbeidet. Også her har representantene fra Sveits i EFTA CMP observatørstatus. Det har for øvrig vært regelmessige møter mellom EFTA-parlamentarikerne og representanter for Europaparlamentet siden 1981.

Denne EØS-parlamentarikerkomiteen kommer i tillegg til det allerede etablerte, bilaterale samarbeidet mellom Stortinget og Europaparlamentet. Fra 2004 er det én delegasjon fra Europaparlamentets side oppnevnt til begge fora.

Gjennom oppfølgingen av St.meld. nr. 23 (2005–2006) Om gjennomføring av europapolitikken, jf. Innst. S. nr. 115 (2006–2007), har Stortinget lagt fornyet vekt på behandling av europaspørsmål. Målet er utdypet innsikt og tidlig involvering fra Stortingets side. Dertil kommer utenriksministeren fra og med 2007 halvårlig til Stortinget med en egen redegjørelse for EU/EØS-politiske spørsmål, etterfulgt av debatt.

1.1 EFTA-parlamentarikerkomiteene

EFTA-parlamentarikerkomiteenes oppgave er å drøfte EFTA-samarbeidets og EØS-avtalens utvikling og europapolitiske emner og virke som et konsultativt organ overfor EFTAs råd (ministrene). Man drøfter også den politiske utviklingen i de fire EFTA-statene. I forbindelse med de to EFTA-ministermøtene i året avholdes eget møte mellom parlamentarikerne og regjeringsmedlemmer fra EFTA-statene. Det avholdes eget møte mellom parlamentarikerne og EFTAs konsultative komité for arbeidslivets parter.

De to EFTA-komiteene CMP og MPS hadde i 2008 møte i Brussel 31. mars, i Reykjavik 29.–30. april, i Lugano 30. juni–1. juli, i Brussel 3.–4. november samt i Genève 25. november. Møtene i juni og november ble avholdt i tilknytning til EFTA-ministermøter, og det var da fellesmøte med ministrene. Nærings- og handelsministeren representerer norsk regjeringsside. Komiteene møtte dessuten EFTAs konsultative komité til felles drøftelse under juni-møtet.

I EFTA-parlamentarikerkomiteenes møter i 2008 ble følgende særskilte emner drøftet med ulike resurspersoner som inviterte gjester:

Mars-møtet:

- Grensekryssende helsetjenester
- Status EØS-samarbeidet
- India og frihandel
- EUs handelspolitikk

April-møtet:

- Status i EØS-samarbeidet
- Årsberetning for EØS-avtalens virke i 2007
- Helsepolitikk i EØS-området

Juni/juli-møtet:

- Status i EØS-samarbeidet
- Utviklingen i EFTAs tredjelandsforbindelser (med ministrene)
- Status i EØS-samarbeidet (med ministrene)
- Frihandel og utviklingspolitikk (med konsultativ komité)

November-møtet:

- Spørsmålet om observatørstatus for Færøyene i EFTA-komiteene
- Revisjon av komiteenes forretningsorden

I tillegg møttes komiteenes formannskap, omtalt som byrået, i forkant av hvert møte i EFTA-parlamentarikerkomiteene for å forberede det forestående møtet. Fra norsk side deltar delegasjonsleder Svein Roald Hansen og nestleder Laila Dávøy, foruten delegasjonens faste sekretær. I byråmøtet i desember ble særskilt drøftet EFTAs overvåkingsorgans budsjett for 2008. I dette møtet reiste også parlamentarikerne spørsmålet om ikke ESA i sine publikasjoner og korrespondanse også må benytte de tre EØS-statenes eget språk i tillegg til engelsk. Det er besluttet at antallet byråmøter i løpet av året skal reduseres fra fire til to.

Som det fremgår over, ga de fire møtene i løpet av året anledningen til jevnlig drøftelse av aktuelle EØS-spørsmål. I 2008 var på nytt EFTAs tredjelandsforbindelser en hovedsak og er et kjernepunkt for EFTA-samarbeidet i firelandskretsen. Dessuten drøfter komiteene fremtidig arbeidsplaner og emner som bør tas opp, og det gis kortfattet redegjørelse for den politiske utviklingen i EFTA-statene.

21 frihandelsavtaler er ved årsskiftet inngått. Avtalen med Canada ble etter mange års forhandlinger undertegnet januar 2008. En avtale med Colombia ble undertegnet i november 2008. Forhandlinger med Samarbeidsrådet i Den persiske gulf (GCC) ble avsluttet i april.

Forhandlinger med India ble igangsatt i oktober. Videre pågår det forhandlinger med Algerie, Peru og Thailand. Med Russland og Ukraina, begge interessante markeder, ville en avvente disse landenes WTO-medlemskap. Med Indonesia avventer man tilbakemelding før man går videre med forhandlinger om en frihandelsavtale. Island hadde innledet forhandlinger med Kina, Sveits med Japan. Hvorvidt enkeltstater i EFTA skal forhandle med land bilateralt, er emne for diskusjon.

I tillegg til de faste møtene besøker EFTA-parlamentarikerne med jevne mellomrom land av relevans i frihandelssammenheng. Fra norsk side deltar i regelen delegasjonens leder og nestleder. I 2008 besøkte man således India i april.

EFTA CMP, der altså Sveits har fullt medlemskap, har på rotasjonsbasis sveitsisk leder eller nestleder. Når dette er tilfelle, opererer de to komiteene CMP og MPS med ulikt formannskap. EFTA-komiteene ble i 2008 ledet av Svein Roald Hansen (A). Eugen David, Sveits, ble valgt til nestleder i CMP, mens Renate Wohlwend, Liechtenstein, fungerte som nestleder i MPS.

1.2 EØS-parlamentarikerkomiteen

EØS-parlamentarikerkomiteen "skal ved dialog og debatt bidra til en bedre forståelse mellom Fellesskapet og EFTA-statene på de områder som omfattes av denne avtale", heter det i EØS-avtalens artikkel 95. Denne komiteen "kan gi uttrykk for sine synspunkter i form av rapporter eller resolusjoner". Den skal "særlig behandle EØS-komiteens årsberetning [-] om hvordan avtalen virker og utvikler seg". I hvert møte drøftes således EØS-avtalens utvikling og oppfølging av resolusjoner vedtatt på det foregående EØS-parlamentarikermøtet.

Komiteen har et likt antall medlemmer fra EFTA-siden i EØS og fra Europaparlamentet, for tiden 12 på hver side, hvorav 6 fra Norge, som fremgår over. I regelen deltar også en representant for EØS-rådets formannskap som går på omgang mellom EFTA-siden i EØS og EU, for EØS-komiteen og for EFTAs overvåkingsorgan ESA. Sveitsiske parlamentarikere har observatørstatus.

EØS-parlamentarikerkomiteen møttes i 2008 i Reykjavik 29.–30. april og i Brussel 3.–4. november. I parlamentarikerkomiteen ble følgende særskilte temaer drøftet i 2008, under. I tilknytning til rapportene utformes resolusjoner som det voteres over. Det kan i tillegg fremmes andre resolusjoner eller diskusjonspapirer.

April-møtet:

- EØS-komiteens årsrapport om EØS-avtalens virke i 2007 (Renate Wohlend, Liechtenstein, og Alyn SMITH, Storbritannia)
- Helsepolitikk i EØS-området (Svein Roald Hansen, Norge, og Paul Rübiger, Østerrike)

3.–4. november-møtet:

- Forsknings- og utdanningsprogrammene: EØS- og EFTA-statene (Hanne Dahl, Danmark, og Øystein Djupedal, Norge)

- Perspektiver på EØS-avtalens fremtid (Katrín Juliusdóttir, Island, og Bilyana Raeva, Bulgaria)

Dessuten drøftes utviklingen i EØS-samarbeidet som sådan og oppfølgingen av tidligere resolusjoner.

Av fjorårets resolusjoner kan særlig fremheves rapporten i november om fremtidige perspektiver på EØS-avtalen. Denne drøfter konsekvenser for EØS-samarbeidet av endringer i EUs konstitusjonelle rammeverk siden EØS-avtalen var ferdigforhandlet i 1992, og følger av reformtraktatens innføring i EU, integrering av Schengen-regelverket i EUs allmenne traktatverk og andre utviklingstrekk, som den omfattende utviklingen som er skjedd i EU-landenes samarbeid.

Resolusjonene blir oversendt EØS-rådets formann, EU-rådets formann, EØS-komiteen, EFTA-landenes parlamentspresident, Europaparlamentets president, utenrikskomité og relevante fagkomité og EFTAs overvåkingsorgans president.

I 2008 ble EØS-parlamentarikerkomiteen ledet av Bilyana Ilieva Raeva, Europaparlamentet/Bulgaria (liberal), med Svein Roald Hansen som nestleder.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Vidar Bjørnstad, Marit Nybakk, Hill-Marta Solberg og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund, Siv Jensen og Øyvind Vaksdal, fra Høyre, Siri A. Meling og Erna Solberg, fra Sosialistisk Venstreparti, Ågot Valle, fra Kristelig Folkeparti, Dagfinn Høybråten, fra Senterpartiet, Åslaug Haga, og fra Venstre, Anne Margrethe Larsen, mener Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen ivaretar en viktig dimensjon av Stortingets europapolitiske arbeid. Delegasjonen bidrar på en god måte til jevnlig kontakt med viktige partnere i de øvrige EFTA-lands parlamenter og i Europaparlamentet. Komiteen mener EØS-parlamentarikerkomiteens evne til å sette tidsaktuelle saker på dagsordenen er med på å gjøre delegasjonens arbeid særlig relevant.

Komiteen vil særlig vektlegge kontakten og møtene med Europaparlamentet. Her mener komiteen at delegasjonen kan være en viktig ressurs i forhold til å fremme norske interesser i EU. Komiteen mener det er viktig fremover at Regjeringen tilnærmer seg Europaparlamentet på en mer offensiv måte. Stortingets EØS/EFTA-delegasjon kan være et instrument for å oppnå en slik politikk.

3. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument nr. 17 (2008–2009) – årsrapport fra Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen for 2008 – vedlegges protokollen.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 26. mai 2009

Olav Akselsen
leder

Morten Høglund
ordfører